

A bodorka

ÍRTA ÉS FÉNYKÉPEZTE | DR. JUHÁSZ LAJOS, a Magyar Haltani Társaság alelnöke

A Magyar Haltani Társaság ismét három halfajt ajánlott az internetes szavazók figyelmébe, hogy eldöntsék: melyikük legyen *Az Év hala 2022* cím birtokosa? A több mint 4000 szavazó 55 százaléka a *bodorkát* jelölte a megtisztelő címre. Másodikként végzett a szavazatok 25 százalékaival a védett *széles durbincs*, míg a harmadik helyezett a szavazatok 20 százalékaival a *bagolykeszeg* lett.

A bodorka közismert faj a halakat kedvelők körében, nem véletlen, hogy számos más néven is szólítják. Herman Ottó a *Magyar halászati könyve* című munkájában *veresszárnyú konczérként* tárgyalja. További népi nevei halunknak: bodri, bőke, büke, pápakeszeg, tamáskeszeg, göndér, vereskeszeg vagy éppen veresszárnyú jász.

A bodorka nem nagy termetű, de széles körben elterjedt pontyfélé. Átlagos testmagassága 15-20 centiméter. A kora tavaszi felmelegedő vizek egyik első horgászsákmánya

valószínűleg ezért is vált kedvelté a horgászok körében. Egy neves horgászírónk „vízhóvirág”-nak nevezi, amely korai aktivitását példázza. Vannak, akik hagyományosan ezzel a hallal nyitják horgászévüket, és könnyű úszós szereléssel igyekeznek horogra csábítani első példányait.

Az idején esztendő hala Európa-szerte elterjedt, mindössze Skandinávia északi részéről, az Appennini-félsziget középső és déli részéről, valamint a Pireneusi-félszigetről hiányzik. Természetes terjeszkedése révén Szibéria vizeiben is otthonos. Noha areája nagy kiterjedésű, mégis többnyire egységes fajnak tekinthető, ugyanis a régiók alfajai

között nincs számottevő, alakbeli eltérés. Hazánkban a hegyvidéki kis patakok kivételével csaknem minden halas vízben előfordul. Jól viseli élőhelyének változásait. Legsűrűbb állományai a növényzetel benőtt, lassú folyó- és állóvizekben élnek, ahol többnyire a part menti zónában tanyáznak. A nagyobb sodrású vizeket azonban kerülik. Oldalról lapított testű, mérsékelt magasságú hátú hal. Hátának színe zöldes vagy zöldeskék, oldalai és hasa ezüstösek. Hasonlít a *vörösszárnyú keszegre*, de attól néhány jól látható tulajdonság alapján megkülönböztethető. Páros úszói halvány narancsvörösek,

hátúszójának és hasúszójának kezdete egybevághat, a hasonló megjelenésű vörösszárnyú keszegtől eltérően, amelynek hasúszója jóval közelebb van a test elülső részéhez, mint hátúszójának az első úszósugara. Szemének színe a narancssárgától a narancsvörösig terjed, szája csúcsba nyíló, középállású (a vörösszárnyú keszeg szájnyílása felfelé irányul). Hátívelése kevésbé magas, mint a vörösszárnyúé, a teste viszont szélesebb, kevésbé lapított.

E markáns tulajdonságok ellenére mégis sokan összetévesztik a két faj egyedeit, erről már Herman Ottó is írt 1887-ben: „A veresszárnyú konczér sok tekintetben alakotárs a pirosszemű kelének (a vörösszárnyú keszegnek) s a halászság is sokszorosan összetéveszti, kivált a folyó menti, hol a színek közötti különbség nem nagy s a szem és úszók vörössége az összetévesztésre úgy szólván csábít; de a vetélő alak, a hason a kemény, ormós pénzek hiánya, különösen pedig a torokfogak alkata a meghatározást biztossá teszi.”

tegzslárvákkal, bolharákokkal és vándorkagylóval csillapítja éhségét

A bodorka növekedése viszonylag lassú, ivarérettségét csak három-négy éves korban éri el. Az ívás áprilisban-májusban zajlik, amikor a víz hőmérséklete eléri a 10-17 Celsius-fokot, és ez a hőfok állandósul. A víz hőmérséklet hirtelen csökkenése viszont leállíthatja a folyamatot. Szaporodásának érdekessége, hogy ikráit gyakran rakja a *süllő* ikráira, közvetlenül annak ívását követően, ezért a süllőikrák egy része befulladásra kerül. Ennél a fajnál is megfigyelhető a más pontyfélékkel való összeívás, amely egyben hibridek megjelenésére is vezet. Az ikrából kikelt ivadékok előbb kerekcsigákat, apró evezőslábú rákok naupliuszlárváit fogyasztja, majd idősebb korban rovarlárvákkal (például árvaszúnyogokkal), tegzslárvákkal, bolharákokkal és *vándorkagylóval* csillapítja éhségét. Emellett tetemes mennyiségű algát és hínárnövényeket is fogyaszt. Leginkább a Balatonban élő populációk étlapjának összetételét ismerjük. A vizekben kisebb-nagyobb rajokban keresi a táplálékát. A rajok létszáma az egyedek méretének növekedésével csökken, és amíg a kisebb példányok a nyílt vízben, addig a nagyobbak inkább a fenék közelében

Az ivarérett bodorkán jól láthatók a faji sajátosságok

tartózkodnak. Mivel tömegesen előforduló apróhalnak minősül, fontos szerepe van a ragadozó halak, leginkább a *csuka* táplálkozásában, de a *harcsa* és a *süllő* is gyakran zsákmányolja.

A bodorkát nem védi sem fajlagos, sem mérettilalom. Viszont őshonos halfaj lévén a napi kifogható mennyiség maximálisan 10 kilogramm lehet. Ennyi halat azonban nemigen visz el senki a vízpartról. Ahol bodorkarajok mozognak, ott a gyakori kapások izgalomban tartják a horgászt. Az eddigi legnagyobb hazai példánya 2000-ben került horogra a Bodrogon 1,9 kilogramm testtömegben. A bodorka beirdalva, paprikás lisztben megforgatva és jól átsütve kitűnő ízű, de szájkák csemege. ■■■■■■■■■■

Kedvelt élőhelye a partközeli zóna

Kora tavasszal a partközeli nádolt megfelelő étletteret kínál számára